

ת"פ 28748/02/18 - זיו זבולון ארביב נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 28748-02-18 מדינת ישראל נ' ארביב

בפני	כבוד השופט עמית פרייז
מבקש/ נאשם	זיו זבולון ארביב
נגד	ע"י עו"ד צופיה אונגר- סנגוריה ציבורית
משיבה/מאשימה	מדינת ישראל ע"י שלוחת תביעות נתניה

החלטה

לפניי בקשה לביטול כתב אישום מכוח דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים ו/או הגנה מן הצדק.

ביום 13/2/18 הוגש כנגד הנאשם כתב אישום המייחס לו עבירה של החזקת סמים לצריכה עצמית. על פי עובדות כתב האישום, ביום 25/9/17 החזיק הנאשם בביתו סם מסוג קנביס- 3.90 גרם בחדר השינה ועוד 0.60 גרם בתוך תיק. כמו כן הנאשם גידל בחצר הבית 4 שתילי קנביס במשקל 1602.99 גרם.

לטענת ב"כ הנאשם ההחלטה להעמיד את הנאשם לדין עומדת בניגוד לשינוי מדיניות הממשלה ביחס לצרכני סמים "קלים", אשר באה לידי ביטוי בהחלטת הממשלה מיום 5/3/17 ובהצעת חוק הסמים המסוכנים (עבירת קנס מיוחדת - הוראת שעה) - התשע"ח 2018.

לפי החלטת הממשלה לעיל, משתמש אשר נתפס לראשונה בגין החזקה או שימוש לצריכה עצמית של סם מסוג קנבוס לא יועמד לדין, ויוטל עליו קנס בסך 1,000 ₪. עוד נקבע כי אם הנאשם יודה בביצוע העבירה - לא יופיע הקנס אף ברשימת התיקים הסגורים במרשם הפלילי.

לאחר שיישום החלטת ממשלה זו נדחה מעת לעת לצורך ביטוי במדיניות משטרתית מפורטת, הוחלט על ביטוי המפורט באמצעות הצעת חוק ממשלתית אליה הפנו הצדדים בטיעוניהם. דא עקא שהצעה זו כבר הפכה לפני מספר חודשים לחוק, בספר החוקים 2746 מיום 26.7.2018 בעמוד 916, אשר ייקרא להלן חוק הסמים המסוכנים.

על פי החוק החדש בתקופה של 3 שנים החל מ-1.4.2019 יחולו הוראות מיוחדות לגבי עבירה של החזקה או שימוש בסם הקנביס לצריכה עצמית: אם העבירה מבוצעת בפעם הראשונה או בפעם השנייה תוך חמש שנים (לפי הוראות חישוב שנקבעו בחוק), היא תיחשב כעבירת קנס מיוחדת, ששוטר יהיה מוסמך להטיל על מבצעה קנס בסך 1000 או 2000 ₪ (בהתאמה), ללא צורך בפתיחת חקירה פלילית. עם זאת, החוק אינו גורע מסמכותו של תובע להגיש כתב

אישום בעבירה של החזקת קנביס לצריכה עצמית אם סבר כי הנסיבות מצדיקות זאת מטעמים שירשמו.

עוד נקבע בסעיף 4 לחוק הסמים המסוכנים כי החוק יחול רק על עבירות שבוצעו בתקופה בה החוק בתוקף, החל מיום 1.4.2019. אולם, בסעיף 4 (ג)(1) נקבע כי גם עבירה שנעברה לפני כניסת החוק לתוקף אך **טרם הוגש בה כתב אישום**, רשאי עובר העבירה להודיע לתובע או ליחידה החוקרת כי הוא מבקש לשלם בשל העבירה קנס בהתאם להסדר שבהוראת השעה, וכן כי הוא מבקש שתיק החקירה שנפתח ייסגר והרישום הפלילי לגביו ימחק.

אין חולק כי כתב האישום בעניינו הוגש טרם נחקק חוק הסמים המסוכנים, כך שעל פי לשון החוק הנאשם לא נכנס גם בגדר אותה הוראה רטרואקטיבית שצויינה. דא עקא שהשאלה המרכזית בעניינו אינה נוגעת למועד תחילת ההסדר המאפשר ניתוב עבירת החזקת סם לצריכה עצמית מהליך פלילי על דרך כתב אישום למתן הודעת קנס, כך שיש לבחון החלת ההסדר על הנאשם מכוח דוקטרינת הביקורת המנהלית או הגנה מהצדק. אלא, שהשאלה הינה האם מבחינת נסיבות העבירה שבפניי, היא נתונה לתחולת אותו הסדר, ללא קשר ליחס הזמנים בין העבירה לבין תחולת החוק.

הדברים אמורים בכך שעיקר נסיבות העבירה מלמדות על כך שהנאשם לא הסתפק רק בהחזקה, במובן המילולי, של קנביס, אלא גם גידל סם זה, כשלעניין האחרון עסקין בארבעה שתילים במשקל כולל של כ-1.6 ק"ג. בכל זאת יוחסה לנאשם בגין כלל מעשיו עבירה של החזקת סם לצריכה עצמית, וזאת בשל הנחיית ראש חטיבת תביעות: "מדיניות העמדה לדין בעבירה של גידול סם מסוכן" מיום 11/7/17.

הנחיה זו נועדה להתוות את שיקול דעתה של התביעה מתי להעמיד לדין את מגדלי הקנביס על עבירה של גידול סם מסוכן (עבירה שעונשה עד 20 שנות מאסר), ומתי להעמיד לדין בעבירה הקלה יותר של החזקת סם לצריכה עצמית (עבירה שעונשה עד 3 שנות מאסר). הצורך בהנחיה זו נבע מהעלייה בהיקף החשודים המעורבים בביצוע עבירה של גידול סם בהיקף מצומצם ללא אמצעי גידול מתוחכמים, אשר עד למעידתם היו אזרחים נורמטיביים.

על פי ההנחיה, התביעה תעשה שימוש בסעיף החיקוק של גידול סם מסוכן בהתאם לתבחינים הבאים: מספר השתילים שגודלו, התכנון שקדם לביצוע העבירה, היקף האמצעים ששימשו לביצוע העבירה, נסיבות חיצוניות לביצוע העבירה, קיומו של עבר פלילי רלוונטי, קיומו של חומר מודיעיני רלוונטי, משקל הסם המסוכן.

בעניינו, לאחר יישום ההנחיה בהתאם לתבחינים שצויינו, זכה הנאשם להקלה ניכרת, בכך שלמרות שגידל סם, הוגש נגדו כתב אישום בעבירה פחותה משמעותית בחומרתה. כעת הנאשם עותר למעשה להקלה נוספת בדמות ביטול כתב האישום, והפנייתו למסלול של הודעת קנס, תוך יישום חוק הסמים המסוכנים. לעניין זה התביעה טוענת כי (מעבר לשאלת יחס הזמנים) עבירת הגידול כלל אינה עומדת בתנאים לפי חוק זה, וכאשר החוק יתורגם למדיניות הלכה למעשה הוא לא יחול על עבירה זו אשר אינה מתאימה למודל הקנסות או להסדר מותנה (שננקט בהתאם לחוק הסמים המסוכנים כאשר מדובר במעידה שלישית של מחזיק הסם או המשתמש בו, לצריכה עצמית).

התרשמתי כי לא נפל כל פגם בהתנהלות התביעה בהגשת כתב האישום כנגד הנאשם. כאמור, כתב האישום מייחס

לנאשם מעשה של גידול סם מסוכן מסוג קנביס במשקל של למעלה מ-1.5 ק"ג. בגין מעשה שכזה קיים אינטרס ציבורי ממשי להגשת כתב אישום, ואם, בהתאם לנסיבות העבירה האחרות, אין מקום לעשות כן באמצעות ייחוס עבירה של גידול סם מסוכן, אז יש מקום לכך באמצעות ייחוס עבירה פחותה בחומרתה של החזקת סם לצריכה עצמית. סביר עד מאד להניח שהחזקת סם לצריכה עצמית, באופן של גידול, ועוד בכמות כזו, לא עמדה לנגד עיני מחוקקי חוק הסמים המסוכנים בקובעם את הכלל של מתן הודעת הקנס.

מכל מקום, כפי שכבר נאמר, חוק זה מאפשר החרגה לפיה בכל זאת בעבירה של החזקת סמים לצריכה עצמית יוגש כתב אישום בנסיבות המצדיקות זאת ומטעמים שיירשמו. כך שגם אם, משום מה, מחוקקי החוק נתנו דעתם על אותה הנחיית חטיבת התביעות המאפשרת הכנסת מעשי גידול קנביס לגדר עבירת החזקת הסמים לצריכה עצמית, הרי שהפתרון לכך אינו ביישום הכלל של עבירת הקנס אלא ביישום אותה החרגה.

גישת התביעה אף יוצרת מדרג ראוי ומידתי. כך, אין פער אכיפתי קיצוני בין החזקה רגילה לצריכה עצמית של סם מסוג קנביס לבין גידול סם מסוג זה, באופן שבמקרה הראשון הכלל הוא הליך של מתן הודעת קנס בלבד, בעוד במקרה השני הכלל הוא של הגשת כתב אישום בעבירה שהעונש המירבי בגינה הינו 20 שנות מאסר. אלא, קיימת קטגוריית ביניים, שבה המעשה אמנם הינו גידול סם זה, אך העבירה הינה עבירה פחותה בחומרתה, ובאופן ניכר. קבלת עמדת ההגנה תבטל קטגוריית ביניים זו, ובכך המידתיות תיפגע משמעותית.

נוכח כל המפורט לעיל, הבקשה נדחית.

התיק נקבע להקראה ליום 29/1/19 שעה 8:30. בא כוח הנאשם תודיע לנאשם על מועד הדיון וחובת התייצבותו.

המזכירות תמסור החלטה זו לבאי כוח הצדדים.

ניתנה היום, ח' טבת תשע"ט, 16 דצמבר 2018, בלשכה.